

Wykonanie decyzji podatkowej

Prawnik radzi Na temat opodatkowania przedsiębiorców rozmawiamy z radcą prawnym i doradcą podatkowym Jarosławem Hałoniem, partnerem w Kancelarii Radców Prawnych Hałoni & Kucharski sp. p

W poprzednim odcinku rozmawialiśmy o tym, czym są decyzje administracyjne. Ten odcinek mieliśmy rozpocząć od wyjaśnienia przesłanek pozwalających organom podatkowym na nadanie decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności.

Tak jak wyjaśnialiśmy w poprzednim odcinku, decyzja nieostateczna, czyli taka, od której wydania nie upłynął jeszcze 14-dniowy termin lub od której strona wniosła odwołanie, nie podlega wykonaniu, chyba że decyzji tej nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Innymi słowy, jeśli nie zostanie nadany rygor natychmiastowej wykonalności to, pod warunkiem, że wniesiemy odwołanie, nie musimy płacić należności określonej taką decyzją. Kluczowego znaczenia nabierają zatem przesłanki umożliwiające organowi nadanie owego rygoru natychmiastowej wykonalności.

Warto podkreślić, iż opisana wyżej zasada obowiązuje od 1 stycznia 2009 r. Wcześniej przepisy działały dokładnie odwrotnie - decyzja pierwszej instancji była wykonalna natychmiast, chyba że - z uwagi na szczególne okoliczności - organ postanowił wstrzymać jej wykonalność. Można więc powiedzieć, że w tym zakresie mamy do czynienia ze zmianą na korzyść podatnika.

Proszę powiedzieć, jakie przesłanki mogą uzasadniać nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności?

Ordynacja podatkowa wymienia kilka przesłanek. Koncentrują się one wokół sytuacji, w których późniejsze zaspokojenie należności podatkowych może być, z uwagi na sytuację strony,

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

utrudnione, czy wręcz niemożliwe.

Po pierwsze, decyzji może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy organ podatkowy posiada informacje, z których wynika, że wobec adresata decyzji toczy się postępowanie egzekucyjne w zakresie innych należności pieniężnych - innymi słowy, jeśli prowadzona jest już wobec podatnika egzekucja dotycząca zobowiązań pieniężnych. Po drugie, jeśli adresat decyzji nie posiada majątku o wartości odpowiadającej wysokości zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, na którym można ustanowić hipotekę przymusową lub zastaw skarbowy. Inną przesłanką uzasadniającą natychmiastowe wykonanie decyzji wymiarowej jest sytuacja, w której strona pozbywa się majątku. Należy domniemywać, że chodzi tutaj o sytuacje szczególne, takie, w których z okoliczności sprawy wynika, że strona zmniejsza swój majątek celowo, zmierzając do ograniczenia skuteczności egzekucji. Z rygiorem natychmiastowej wykonalności możemy też spotkać się, jeśli okres do upływu terminu

przedawnienia zobowiązania podatkowego jest krótszy niż 3 miesiące. Jeśli zatem sprawa dotyczy naszych zobowiązań podatkowych, które mogą się w najbliższej przyszłości przedawnić, możemy liczyć się z tym, że organ pierwszej instancji nada decyzji rygor natychmiastowej wykonalności, co w praktyce oznaczać będzie, że kwotę zaległości określonej w decyzji takiego organu będziemy musieli zapłacić niezależnie od tego, że złożymy odwołanie i decyzja nie będzie ostateczna.

Przykład:

Urząd kontroli skarbowej wszczął postępowanie kontrolne w zakresie rozliczeń działalności gospodarczej podatnika w podatku dochodowym za rok 2006. Decyzja UKS określająca zaległość podatkową wydana została w listopadzie 2012 r. W takiej sytuacji, z uwagi na to, że zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym za rok 2006 przedawni się z końcem 2012 r., UKS będzie miał podstawy do tego, aby swej decyzji nadać rygor natychmiastowej wykonalności. W efekcie, podatnik będzie zobowiązany uiścić zaległość wraz z odsetkami za zwłokę już w oparciu o decyzję pierwszej instancji, mimo, iż decyzja ta nie jest ostateczna.

Jeśli zatem zaistnieje któraś z powyższych przesłanek, to musimy liczyć się z koniecznością zapłaty podatku?

Na szczęście nie do końca. Trzeba bowiem pamiętać, że samo zaistnienie jednej lub nawet kilku przesłanek, które wymieniliśmy nie jest wystarczające dla nadania decyzji rygoru. Ordynacja wymaga, aby organ rozstrzygający o natychmiastowej

wykonalności uprawdopodobnić jednocześnie, że zobowiązanie wynikające z decyzji nie zostanie wykonane. O ile zatem nasze przedsiębiorstwo jest w dobrej kondycji finansowej, nie wyzbywamy się celowo majątku to, co do zasady, nie ma podstaw do nadania decyzji rygoru wykonalności. Warto wskazać, że w doktrynie powstała rozbieżność interpretacyjna dotycząca konieczności uprawdopodobnienia niewykonalności w przypadku zbliżającego się terminu przedawnienia. Sam fakt upływu terminu przedawnienia (czyli okoliczność bezsporna i obiektywna) uznawany jest czasem jako uprawdopodobnienie braku wykonania zobowiązania, ponieważ po przedawnieniu nie ma podstaw do dochodzenia tego zobowiązania. Z drugiej strony pojawiają się głosy kwestionujące zasadność takiego podejścia - w opinii niektórych autorów oparcie postanowienia o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności wyłącznie na okoliczności faktycznej, że okres przedawnienia tego zobowiązania jest krótszy niż 3 miesiące, czyniłoby obowiązkowo uprawdopodobnienia możliwości niewykonania zobowiązania, co byłoby niezgodne z założeniem racjonalności ustawodawcy. Bardziej trafny wydaje się jednak w tej sytuacji argument pragmatyczny, wskazujący na niekorzystny wpływ takiej upraszczającej wykładni na praktykę organów podatkowych - taka interpretacja premiuje w istocie organy podatkowe

działające opieszale, wydające decyzje tuż przed upływem terminu przedawnienia - takie urzędy mogłyby bowiem od razu nadawać rygor wykonalności i egzekwować swoje decyzje, podczas gdy urzędy działające planowo, z wyprzedzeniem, niedopuszczając do przedawnienia, nie mogłyby zapewnić ściągłości wykrytych zaległości.

Czy możemy kwestionować nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności?

Rygor natychmiastowej wykonalności decyzji nadawany jest w drodze postanowienia. Na postanowienie to służy zażalenie. Na jego sporządzenie mamy 7 dni od dnia, w którym doręczono nam postanowienie o nadaniu rygoru.

A jak przedstawia się sytuacja, jeśli chodzi o decyzję organu odwoławczego, np. izby skarbowej?

Tutaj sytuacja jest odwrotna w stosunku do tej opisanej wyżej. Decyzja organu drugiej instancji (o ile oczywiście nie jest decyzją kasateryjną, czyli znoszącą decyzję organu pierwszej instancji i przekazującą sprawę do ponownego rozpoznania) jest decyzją ostateczną, a ordynacja stanowi, że decyzja ostateczna podlega wykonaniu, chyba że wstrzymano jej wykonanie.

Kiedy zatem może dojść do wstrzymania jej wykonania?

Wstrzymanie może nastąpić, jeśli w sprawie wniesiona została skarga do sądu administracyjnego. Dokonuje tego organ pierwszej instancji na wniosek strony po przyjęciu od niej zabezpieczenia wykonania

zobowiązania wynikającego z decyzji wraz z odsetkami za zwłokę. Takie zabezpieczenie może polegać na ustanowieniu gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, poręczeniu banku, wystawieniu weksła z poręczeniem wekslowym banku, czeku potwierdzonego przez krajowy bank wystawcy czeku, zastawu rejestrowego na prawach z papierów wartościowych, bądź też na zasileniu rachunku depozytowego organu podatkowego.

Wstrzymanie wykonalności może też nastąpić z urzędu z chwilą, gdy uprawnieni się wpis hipoteki przymusowej lub zastawu skarbowego z pierwszeństwem zaspokojenia, które zabezpieczają będą wykonanie zobowiązania wynikającego z decyzji.

Na zakończenie proszę powiedzieć, czy przepisy przewidują jakiegokolwiek możliwości kwestionowanie decyzji, które stały się ostateczne?

Zasadą oczywiście jest stałość decyzji ostatecznych. Jedynie wyjątkowo, celem wyeliminowania z porządku prawnego decyzji błędnych, czy też bezprzedmiotowych, ordynacja wprowadza tzw. nadzwyczajne tryby postępowania podatkowego, które pozwalają na wzruszenie decyzji, czyli ich skorygowanie, bądź wyeliminowanie z obrotu. Do tych nadzwyczajnych trybów zaliczyć trzeba: wznowienie postępowania, stwierdzenie nieważności decyzji ostatecznej, uchylenie lub zmianę decyzji ostatecznej oraz wygaśnięcie decyzji podatkowej. O szczegółach tych trybów być może opowiemy Czytelnikom w kolejnych częściach naszego cyklu.

REKLAMA 1657899/00

STRAŻ OCHRONY PORTU
GDAŃSK Spółka z o.o.
80-563 Gdańsk, ul. Oliwska 13

zatrudni:

- kierownika prac podwodnych I, II klasy
- nurków I, II, III klasy

Wymagane dokumenty:

- uprawnienia Urzędu Morskiego
- aktualne świadectwo zdrowia
- książeczka nurka

kontakt:
tel./fax 58/737-76-43, 668365982
sop@portgdansk.pl

REKLAMA

Poszukujemy osób
z umiejętnościami szycia i krojenia sieci rybackich oraz trałów.

Praca w Danii.
Zainteresowanych kandydatów prosimy o przesyłanie CV na adres:
office@poldannet.pl

1660382/00

Prawnik pomoże w kłopotach

Prowadzisz firmę i masz problemy? Wyślij e-mail z pytaniem pod adres: redakcja@prasa.gda.pl
Prawnicy - specjaliści od prawa pracy i prawa

gospodarczego - doradzą na łamach, jak wybrnąć z trudnej sytuacji. Pomogą zinterpretować przepisy prawa. Odpowiedzi na pyania zamieścimy na łamach.

Prenumerata

Zamów już teraz!
801 15 00 26

Redaguje:
Kamila Kubik
k.kubik@prasa.gda.pl
tel. 58 300 33 40

Reklama:
Gdańsk:
Targ Drzewny 9/11
tel. 58 300 32 81, 300 32 84
Gdynia:
ul. 10 lutego 11 (C.H. Batory)
tel. 58 660 65 04